

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Metodologia badań naukowych
Prowadzący	Ks. prof. dr hab. Marek Tatar
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne / hybrydowe
Moduł specjalnościowy	Teologia systematyczna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1 oraz 2
Semestr	1 oraz 3
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	Dla pierwszego roku: STL_W01; STL_U01; STL_U02; STL_U04; STL_K04 Dla drugiego roku: STL_W01; STL_U01; STL_U02; STL_U04; STL_K04
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	Pierwszy rok: 2 Drugi rok: 2
Wymagania wstępne	Ogólna orientacja dotycząca uprawiania nauki i jej znaczenia dla rozwoju człowieka i jego cywilizacji. Wiedza podstawowa.
Opis i cele przedmiotu	Celem ćwiczeń jest zapoznanie studenta z fundamentalnymi elementami dotyczącymi prowadzenia badań naukowo-badawczych. Student ma możliwość zapoznania się z rozumieniem nauki i jej kryteriów. Do istotnych zadań prowadzonych zajęć należy by student posiadał właściwą wiedzę i umiejętność rozeznawania poszczególnych dyscyplin i kierunków badawczych na gruncie nauk przyrodniczo-empirycznych, jak również szerokiej gamy nauk humanistycznych. W czasie zajęć szczególnie zaprezentowana będzie specyfika teologii w relacji do innych dyscyplin takich jak filozofia, literatura, religioznawstwo czy też religiolgia. Student zostanie wprowadzony także w istotną przestrzeń naukowo-badawczą, którą są badania interdyscyplinarne. Do celów przedmiotu należy także zapoznanie studenta z wpływem

	nauki na rozwój człowieka i jego kultury.
--	---

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Wieloznaczość terminu nauka	2
2. Epistemologiczne ujęcia nauki	2
3. Nauki o nauce	2
4. Kryteria naukowości	2
5. Ogólny zarys historii nauki	2
6. Nauka i wiedza	2
7. Geneza i podział nauk	2
8. Specyfika metod badawczych	2
9. Nauki teoretyczne i praktyczne	2
10. Nauki empiryczne i ich znaczenie	2
11. Nauki humanistyczne – podział i kategorie	2
12. Miejsce teologii jako nauki	2
13. Specyfika metod badawczych w teologii	2
14. Specyfika badań interdyscyplinarnych	2
15. Wpływ nauki na rozwój szeroko rozumianej kultury człowieka	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
I rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Student zna podstawowe elementy pozwalające mu rozumieć naturę nauki i jej zadania. Posiada wiedzę dotyczącą kryteriów naukowości poszczególnych dyscyplin w tym teologii (1-15).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować, oceniać i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, z wykorzystaniem zaawansowanej wiedzy teologicznej	Student wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi właściwie określić naukowość prowadzonych badań. Stosując właściwe kryteria prawidłowo określa specyfikę dyscyplin naukowych a także kierunki badawcze. Potrafi właściwie przyporządkować metodę badawczą do właściwej dyscypliny a także zastosować ją w prowadzonych badaniach (8-12).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_U02	posiada zaawansowane umiejętności badawcze w zakresie analizy tekstów biblijnych i teologicznych, umiejętność wykorzystania metod i narzędzi badawczych służących do ich właściwej interpretacji	Student potrafi właściwie określić metody naukowo-badawcze na gruncie teologii. Wykorzystuje w sposób właściwy i umiejętny metody badawcze w egzegezie oraz analizie tekstów biblijnych oraz tekstów teologicznych, uwzględniając ich wielokierunkową specyfikę. Potrafi	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa

		prowadzić badania w tym zakresie wykorzystując metody interdyscyplinarne (11-14).	
STL_U04	umie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własnym rozwojem osobowym i karierą zawodową	Student w oparciu o posiadana wiedzę potrafi samodzielnie prowadzić prace naukowo-badawcze. Samodzielnie określa kierunki i metody badawcze w zakresie własnej dyscypliny naukowej a także specyfiki indywidualnych badań (11-15).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	Stosując metody naukowo-badawcze student potrafi właściwie odczytać zasadnicze treści dotyczące podejmowanego problemu badawczego. Potrafi przeprowadzić właściwą analizę oraz syntezę wniosków. Przewiduje i nakreśla możliwości prowadzenia badań w zakresie podjętego problemu badawczego (8-13).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
II rok			
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	Posiada wiedzę w zakresie merytorycznej metodologicznej pracy badawczej w zakresie specjalności teologicznej. Poszerza wiedzę niezbędną do prowadzenia specyficznych badań a także twórczo wprowadza ją na gruncie teologii (12-14).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_U01	potrafi samodzielnie wyszukiwać, analizować, selekcjonować, oceniać i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy, z wykorzystaniem ogólnej wiedzy teologicznej	Potrafi właściwie ocenić oraz zakwalifikować materiał badawczy. Student wykorzystując posiadaną wiedzę potrafi właściwie przeprowadzić analizę badanego materiału. Potrafi właściwie przyporządkować metodę badawczą do przedmiotu badanego a także zastosować ją w prowadzonych badaniach. Właściwie wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu teologii a także wykorzystuje istniejące pomiędzy poszczególnymi kierunkami teologii. (8-12).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze w zakresie analizy tekstów biblijnych i teologicznych, umiejętność wykorzystania (w ogólnym zakresie) metod i narzędzi	Student potrafi właściwie określić metody naukowo-badawcze na gruncie teologii. Wykorzystuje w sposób właściwy i umiejętny metody badawcze w egzegezie oraz	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa

	badawczych służących do ich właściwej interpretacji	analizie tekstów biblijnych oraz tekstów teologicznych, uwzględniając ich wielokierunkową specyfikę, Potrafi prowadzić badania w tym zakresie wykorzystując metody interdyscyplinarne (11-14).	
STL_U04	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własnym rozwojem osobowym i karierą zawodową	Student w oparciu o posiadaną wiedzę potrafi samodzielnie prowadzić prace naukowo-badawcze. Samodzielnie określa kierunki i metody badawcze w zakresie własnej dyscypliny naukowej a także specyfiki indywidualnych badań (11-15).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	Stosując metody naukowo-badawcze student potrafi właściwie odczytać zasadnicze treści dotyczące podejmowanego problemu badawczego. Potrafi przeprowadzić właściwą analizę oraz syntezę wniosków. Przewiduje i nakreśla możliwości prowadzenia badań w zakresie podjętego problemu badawczego (8-13).	Prezentacja na zajęciach Końcowa praca pisemna zaliczeniowa

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1	Wykład z prezentacją multimedialną
2.	Praca indywidualna z tekstem
3	Dyskusja w oparciu o prezentowane treści

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	90/2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	15	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15	
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Ocena z prezentacji w czasie ćwiczeń: 20% oceny końcowej
Udział w zajęciach: 10% oceny końcowej (dopuszcza się 3 nieobecności nieusprawiedliwione)
Końcowa praca pisemna zaliczeniowa: 70% oceny końcowej

Wiedza:

- na ocenę dostateczną – student potrafi właściwie określić naturę nauki, określa specyfikę dyscyplin naukowych, zna podstawowe kryteria badań i metod naukowych.
- na ocenę dobrą – student jest w stanie dokonać podstawowych analiz badawczych, zna specyfikę metod naukowo-badawczych i potrafi je właściwie zastosować.
- na ocenę bardzo dobrą – student jest w stanie określić precyzyjnie materiał badawczy. Podejmuje i prowadzi samodzielne badania wykorzystując metody interdyscyplinarne. Widzi i przewiduje możliwość zastosowania rezultatów prowadzonych badań w życiu i kulturze.

Umiejętności

- na ocenę dostateczną – student rozumie i jest w stanie posługiwać się kryteriami naukowości i podstawowymi metodami badawczymi
- na ocenę dobrą – student rozumie we właściwy sposób naturę i zadania nauki. Sprawnie wykorzystuje kryteria naukowości w określeniu badanego przedmiotu. Posługuje się biegło zarówno metodami badawczymi w zakresie własnej dyscypliny i kierunku ale również potrafi wykorzystywać osiągnięcia z zakresu innych dziedzin naukowo-badawczych.
- na ocenę bardzo dobrą – student potrafi wykraczać poza ramy podstawowe w zakresie metodologii badań naukowych. Dokonuje analizy w przeprowadzanych badaniach posługując się dorobkiem z zakresu interdyscyplinarnego. Proponuje nowe rozwiązania w

prowadzeniu badań.

Literatura obowiązkowa

1.	T. Węclawski, <i>Metodologia w teologii</i> , „NAUKA” 3/2004, s. 101-12.
2.	J. Kawa, <i>Metodologia, metodyka, metoda jako podstawa wywodu naukowego</i> , „Studia Prawnoustrojowe” nr 21 (2013), s. 169-188.
3.	M. Lisiński, <i>Metody naukowe w metodologii nauk o zarządzaniu</i> , Przegląd Organizacji, Nr 4 (915), 2016, ss. 11-19.

Literatura uzupełniająca

1.	S. Kamiński, <i>Pojecie nauki i klasyfikacja nauk</i> , Lublin 1970.
2.	B.J.F. Lonegran, <i>Metoda w teologii</i> , rł. A. Bronk, Warszawa 1976.
3.	S.C. Napiórkowski, <i>Jak uprawiać teologię</i> , Wrocław 1996.

* lista rodzajów zajęć

- ☒ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)